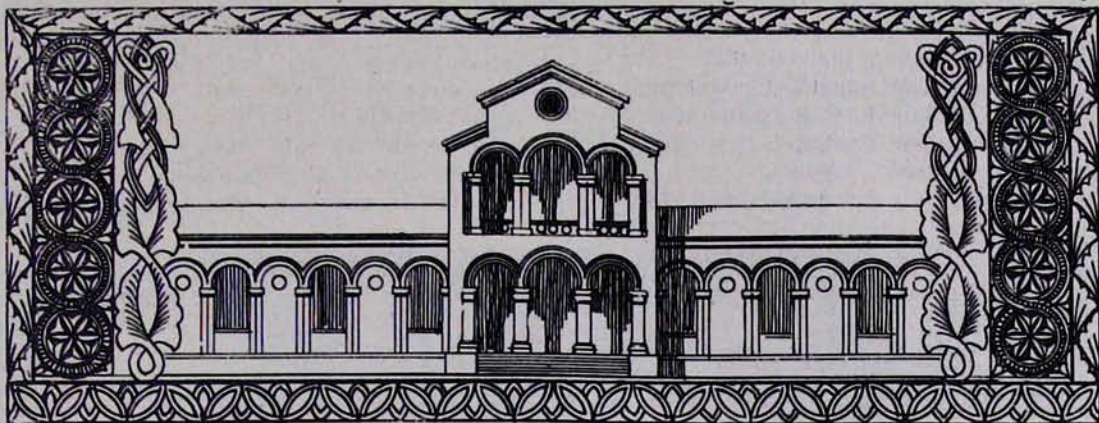

ԱՎԱՐՏԱԾԱՌԵՐԻ ԲԱՆԱՎՈՐ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՀՈԳԵՎՈՐ ԾԵՄԱՐԱՆՈՒՄ

Մարտի 24-ին, հինգշաբթի օրը, առավոտյան ժամը 10-ին, հոգևոր ձեմարանի հանդիսությունների դահլիճում, Վեհափառ Հայրապետի բարձր նախագահությամբ, տեղի ունեցավ ձեմարանի շրջանավարտներ Սըմբատ սրկ. Արիստակեսյանի, Վարդգես սրկ. Մկրտչյանի, Վարդան սրկ. Բաղդասարյանի, Ստեփան սրկ. Կարապետյանի և Ստեփան սրկ. Դավթյանի ավարտաճառների բանավոր պաշտպանություն:

Հանդիսությանը ներկա էին Մայր Աթոռի միաբանությունը, հոգևոր ձեմարանի դասախոսական կապը, ուսանողությունը և բազմաթիվ հյուրեր:

Ավարտաճառների պաշտպանության հանդեսին ներկա էին նաև ուխտավորաբար Մայր Աթոռում գտնվող Տ. Շահե արքեպ. Աճեմյանը, Արգենտինայի հայոց թեմական վարչության անդամներ տիարք Ժուլե Ռագուբյանը, Անդրանիկ Արսլանյանը, ինչպես էաև Սան Պաուլոյի ազգայիններից տիար Հարություն Սանոսյանը:

Հանդիսությունն սկսվեց հոգևոր ձեմարանի փոխտեսուչ, քննիչ հանձնաժողովի նախագահ Տ. Հայկապուն արքեպ Նաջարյանի բացման խոսքով: Այնուհետև հայր սուրբը ներկայացրեց դիպլոմային գրավոր աշխատանքների մասին քննիչ հանձնաժողովի (որի կազմի մեջ էին պատմական գիտությունների դոկտոր Սիմոն Գրքյաջարյանը, բանա-

սիրական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ Պետրոս Բեդիրյանը և բանասիրական գիտությունների թեկնածու Արտաշես Մաթեվոսյանը) կարծիքը:

Ապա իրենց դիպլոմային աշխատանքների պաշտպանությամբ հանդես եկան՝

1.—Սմբատ սրկ. Արիստակեսյան.

Նրա աշխատանքի թեման էր՝

«Թոնդրակյան ջարժումը և Նարեկացին»:

Աշխատությունը բաղկացած էր 70 մեքենագիր էջից և ուներ հետևյալ գլուխները.

ա) Հայաստանի քաղաքական և տնտեսական վիճակը Թ—ԺԱ դարերում.

բ) Թոնդրակեցիներ.

գ) Թոնդրակյան ջարժումը և Նարեկացին.

դ) Հավելված (Նարեկացու Թուղթը աշխարհաբար):

Ներկայացված գրավոր ավարտաճառը գնահատվեց «լավ», իսկ բանավոր պաշտպանությունը՝ «գերապանց»: Ընդհանուր միջինը՝ «գերապանց»:

2.—Վարդգես սրկ. Մկրտչյան.

Նրա աշխատանքի թեման էր՝

«Հայ ազգային-եկեղեցական ժողովների կանոնները ամուսնության հարցի վերաբերյալ»:

Աշխատությունը բաղկացած էր 64 մեքենագիր էջից և ուներ հետևյալ գլուխները.

ա) Հայ եկեղեցական իրավունքի աղբյուրները.

- բ) Խնամական չհասություն.
 գ) Ամուսնալուծության իրավունք.
 դ) Ամուսնական չափահասություն.
 ե) Հավելված (Կանոնագիրք հայոց):
 Ներկայացված գրավոր ավարտաճառը
 գնահատվեց «լավ», բանավոր պաշտպանու-

գնահատվեց «լավ», իսկ բանավոր պաշտպանությունը՝ «գերազանց»: Ընդհանուր միջինը՝ «գերազանց»:

4.—Ստեփան սրկ. Կարապետյան.

Նրա աշխատանքի թեման էր՝

«Հայրապետական Աթոռի փոխադրությու-

Վեհափառ Հայրապետը և Մայր Աթոռի միաբանության անդամները հոգևոր ձեմարանի շրջանավարտ սարկավագների հետ Վեհարանի մուտքի առաջ

թյունը նույնպես «լավ»: Ընդհանուր գնահատականը՝ «լավ»:

3.—Վարդան սրկ. Բաղդասարյան.

Նրա աշխատանքի թեման էր՝

«Քրիստոնեության հետքեր Սյունիքում նախագրիգորյան շրջանում»:

Աշխատությունը բաղկացած էր 75 մեքենագիր էջից և ուներ հետևյալ գլուխները.

ա) Սյունյաց եպիսկոպոսական Աթոռի կազմավորումը.

բ) Սյունյաց աշխարհի քրիստոնեական կյանքի հետ կապված այլ ավանդություններ.

գ) Արտավի Աթոռը. Սյունյաց և Արտավի Աթոռների հարաբերությունները նախագրիգորյան շրջանում.

դ) Քրիստոնյաների հալածանքներ Սյունիքում նախագրիգորյան շրջանում:

Ներկայացված գրավոր ավարտաճառը

նր Սսից էջմիածին 1441 թ.»:

Աշխատությունը բաղկացած էր 73 մեքենագիր էջից և բաժանված էր հետևյալ մասերի.

ա) Առաջաբան.

բ) Հայ Եկեղեցու Հայրապետական կամ Կաթողիկոսական Աթոռ.

գ) Կիլիկյան և Սսի Աթոռը 1293—1441 թվականներին.

դ) Կաթողիկ միաբաններ.

ե) Արևելյան Հայաստանը 1375—1441 թվականներին.

զ) Աթոռի փոխադրության գործի ընթացքը.

է) 1441 թվականի Վաղարշապատի ապ-գային-եկեղեցական ժողովը և Աթոռի վերահաստատումը Ս. Էջմիածնում.

ը) Վերջաբանի փոխարեն.

թ) Հավելված:

Ներկայացված գրավոր ավարտաճառը գնահատվեց «լավ», իսկ բանավոր պաշտպանությունը՝ «գերապանց»: Ընդհանուր միջինը՝ «գերապանց»:

5.—Ստեփան սրկ. Դավթյան.

Նրա աշխատանքի թեման էր՝

«Մահմեդականությունը ՍՍՀՄ-ում»:

Աշխատությունը բաղկացած էր 90 մեքենագիր էջից:

Ներկայացված գրավոր ավարտաճառը գնահատվեց «լավ» բանավոր պաշտպանությունը՝ նույնպես «լավ»: Ընդհանուր գնահատականը՝ «լավ»:

Հանդիսության ավարտին Ամենայն Հայոց Հայրապետը իր հայրական օրհնությունը տվեց դիպլոմների արժանացած շրջանավարտներին և նրանց մաղթեց նորանոր հաջողություններ: Այնուհետև վերջիններս, ներկաները՝ ծափահարությունների ներքո, Վեհափառ Հայրապետից աջահամբույրով ստացան իրենց ավարտական վկայականները և նվերներ:

Վերջում շրջանավարտների անունից շնորհակալական խոսք ասաց Վարդան սրկ. Բաղդասարյանը:

«Այսօր, հիրավի, կարևոր և առանձնահատուկ օր է մեզ համար: Հոգևոր ճեմարանի հինգ շրջանավարտներիս հնարավորություն տրվեց հանդես գալու մեր դիպլոմային ավարտաճառների բանավոր պաշտպանությամբ, ուր, մի տեսակ, հանրագումարի եկան հոգեվոր ճեմարանում ստացած մեր գիտելիքները: Այս պահը, անշուշտ, հույս է և պարտավորեցնող. այսօրվանից մենք հրաժեշտ ենք ստալինի այնպիսի հաստատության, ինչպիսին հոգևոր ճեմարանն է, որի հետ կապված են մեր անցյալի հույսերն ու երազները:

Թե ինչ է նշանակում ճեմարանը մեզ համար՝ դժվար է բառերով բացատրել:

Սովորաբար աշխարհի ամենահին գործող ուսումնական հաստատությունը համարվում է Մարոկկոյի Ֆեռ քաղաքի համալսարանը, որը հիմնադրվել է 859 թ.: Թող ազգային ավելորդ սնապարծություն չհամարվի, եթե ասեն, որ մեր հոգևոր ճեմարանը, որպես հոգևոր բարձրագույն դպրոց, իր հնությամբ շատ ավելի խորն է մխրձվում պատմության գիրկը: Նրա սնուցիչ արմատները խրված են դարերի խորքը, մինչև Ս. Մեսրոպ, Ս. Սահակ, և դեռ ավելին՝ մինչև Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ, որի ձեռամբ հին Վաղարշապատում, կաթողիկոսարանին կից, ճիշտ այս սրբազործված հողի վրա, ինչպես տեղեկանում ենք Ագաթանգեղոսի Պատմության գրքից, բացվել է հոգևոր ուսումնական հաս-

տատություն: Այդ դպրոցը մեկ դար հետո, հայոց մեծ վարդապետի՝ Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի շնորհիվ, պիտի դառնար հայագիր, հայաշունչ, և հայ ուսումնասունչ ու ուսումնակարոտ երիտասարդները, երկրի տարբեր կողմերից, ըստ Կորյունի վկայության, պիտի գային «Ի բացեալ աղբիւրն գիտութեանն Աստուծոյ»:

Եվ մենք, սարկավագներս, ինչպես նաև ճեմարանի ողջ ուսանողությունը, հպարտ ենք, որ շարունակողներն ենք անցյալի այդ սուրբ ավանդների, հպարտ, բայց առավել ևս՝ պարտավոր: Չէ՞ որ այսուհետ մեզանից յուրաքանչյուրը ոչ միայն խոսքով, այլև վարքով, բարքով, այլև գործունեությամբ, պարտավոր է լինել հավատարիմ վավակը և նեցուկը Հայ Առաքելական Ս. Եկեղեցու և մեր բավմաշարժար ժողովրդի:

Այսօր Դուք, Վեհափառ Տեր, ներկա եղաք հինգ երիտասարդ սարկավագներին դիպլոմային աշխատանքների պաշտպանությանը: Ավարտելով հոգևոր ճեմարանը՝ մեր առջև այժմ դրվում է ձեռնադրության և հոգևոր կոչում ստանալու հարցը: Իսկ ի՞նչն է մեզ բերել այստեղ՝ Ս. Էջմիածին, ի՞նչն է մեզ հոգևոր ծառայության կոչել. արդյոք հայ դարահալած ժողովրդի վշտի և ուրախության արցունք-շաղախով դեպի երկինք կարկառված մեր քարացած աղոթքները՝ մեր սուրբ վանքերն ու եկեղեցիները, թե՛ այդ վանքերում «մի նշխարով, մի կում ջրով», ինչպես կասեր բանաստեղծը, մեր պատմությունը կերտած հայրենասեր պատմիչների ու խոնարհ գրիչների դառնագին մորմոքն ու կըսկըծալի տառապանքը, հայ քաջարի վինվորի հաղթական սուրը օրինող ծերունի քահանայի դողդոջուն աղոթքը, թե՛ դարերի հավերժական կյանք ստացած մագաղաթները, որոնց դեղնած թերթերի մեջ արտացոլվել է մեր ողջ պատմությունը, մշակույթն ու գրականությունը. արդյոք մեր մելամաղձոտ շարականները, կամ էլ՝ միլիոնավոր հայ խաչյալների վրա կանգնված մեր սուրբ խաչքարերը, որոնցից յուրաքանչյուրը մի-մի ասեղնագործություն է քարի վրա՝ կատարված տղամարդու հանձարեղ մատներով, թե՛ մեր պատմության վշտի ու ուրախության քարքարոտ ուղիներում ցրված հայ բյուրավոր անանուն վավակների, մշակութային գործիչների ու երախտավորների անմար հիշատակը:

Մեզանից յուրաքանչյուրը, անսալով իր ներքին ձայնին, իր քայլերն ուղղեց դեպի այս սուրբ կամարները, իր հոգին առցուն ապագայի գեղեցիկ երապներով: Այդ ներքին ձայնը ուսումնառության և մեր հոգևոր կոչման ձայնն է, որ եթե նախկինում բնապղա-

բար, ապա այժմ՝ գիտակցված կերպով մեզ մղում է դեպի առաջ, դեպի հոգևոր առաքելություն:

Հիրավի, ինչպես մի առիթով նշել էիք Դուք, Վեհափառ Տեր, մարդկային բարոյական մեծագույն արժանիք է ծառայել մի գաղափարի, մի նպատակի, մի այնպիսի սուրբ հաստատության, ինչպիսին մեր Եկեղեցին է, մի սրբազան հաստատություն, որ ժառանգել ենք պատմականորեն, դարերի խորքից: Մենք խոստանում ենք հետ այսու է՛լ ավելի նվիրվածությամբ և հավատարմորեն ծառայել այս սուրբ հաստատությանը: Մեզ համար մեծագույն երջանկություն է, որ մեր լուման և աշխատանքի բաժինը բերենք ի փառս Հայաստանյայց Եկեղեցու և հայ ժողովրդի:

Այս հանդիսավոր պահին, իմ սարկավազ եղբայրների անունից, ցանկանում եմ շնորհակալություն հայտնել Ձեզ, Վեհափառ Տեր, Ձեր հայրական խնամքի և հոգատարության համար: Հակառակ Ձեր բավմապքաղ լինելուն, Դուք երբեք չեք վրացել Ձեր ժամանակը զոհել մեզ համար, տալ Ձեր հայրական

հորդորները, որոնք դարձել են ուղեցույց մեզ՝ բոլորիս համար:

Ջերմագին շնորհակալություն հոգևոր ճեմարանի տեսչության և դասախոսական կազմին: Բոլորիս համար մեծ ցավ է, որ այսօր մեզ հետ ներկա չէ մեր ամենասիրելի դասախոսներից մեկը՝ պրն. Արթուր Վատիտյանը: Այս առթիվ ցանկանում եմ մեր բոլորի կողմից երախտագիտության խոսք ասել նրա պայծառ հիշատակին:

Շնորհակալություն նաև քննիչ հանձնաժողովի հարգարժան անդամներին, որոնք մեր սիրելի դասախոսներն են և այսօր վերջին անգամ լսեցին և գնահատեցին իրենց սաներին:

Վեհափառ Տեր, իմ սարկավազ եղբայրների կողմից թույլ տվեք մատչել ի համբույր Ձեր Սուրբ Աջին և ստանալ Ձեր հայրական օրհնությունները:

Հանդիսությունն ավարտվում է Վեհափառ Հայրապետի «Պահպանիչ»-ով և խմբովին արտասանված «Հայր մեր»-ով:

